

2024/1675

14.6.2024

DEĊIŻJONI TAL-KUMMISSJONI (UE) 2024/1675

tas-16 ta' Frar 2024

dwar l-ghajnuna mill-Istat SA.62829 (2023/C) implimentata mir-Rumanija għal Blue Air Aviation SA

(notifikata bid-dokument C(2024) 910)

(It-test bil-lingwa Rumena biss huwa awtentiku)

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 108(2) tiegħu,

Wara li kkunsidrat il-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 62(1), il-punt (a) tiegħu,

Wara li talbet lill-partijiet interessati jressqu l-kummenti tagħhom skont id-dispożizzjonijiet ⁽¹⁾ imsemmija hawn fuq, u wara li kkunsidrat il-kummenti tagħhom,

Billi:

1. PROĊEDURA

- (1) Fl-20 ta' Awwissu 2020, il-Kummissjoni ddecidiet li ma tqajjimx oġġezzjonijiet għall-ghajnuna pplanata għal Blue Air Aviation SA ("Blue Air") fil-forma ta' garanzija mill-Istat fuq self li jammonta għal RON 300 775 000 (EUR 62,13 miljun) ⁽²⁾, li minnhom EUR 28,29 miljun (RON 136,9 miljun) bħala kumpens għad-danni skont l-Artikolu 107(2), il-punt (b), tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea ("TFUE") u EUR 33,84 miljun (RON 163,8 miljun) bħala ghajnuna ghas-salvataġġ skont il-Linji Gwida dwar l-ghajnuna mill-Istat ghas-salvataġġ u r-ristrutturar ta' impriži mhux finanzjarji f'diffikultà (il-"Linji Gwida R&R") ⁽³⁾ u l-Artikolu 107(3), il-punt (c) tat-TFUE (id-"deċiżjoni dwar l-ghajnuna ghas-salvataġġ") ⁽⁴⁾.
- (2) Ir-Rumanija harġet il-garanzija mill-Istat fl-20 ta' Ottubru 2020. Blue Air użat is-self minn EximBank S.A. fit-23 ta' Ottubru 2020. Fit-22 ta' April 2021, ir-Rumanija kkomunikat il-pjan ta' ristrutturar inizjali ta' Blue Air lill-Kummissjoni li kien appoġġat b'estensjoni tal-garanzija mill-Istat għal total ta' sitt snin.
- (3) Fit-12 ta' Awwissu 2021, l-awtoritajiet Rumani pprovdew informazzjoni għall-valutazzjoni tal-ghajnuna ghar-ristrutturar li tappoġġa l-pjan ta' ristrutturar inizjali.
- (4) Fl-20 ta' Awwissu 2021, il-Kummissjoni pprovdiet valutazzjoni preliminari tal-ghajnuna ghar-ristrutturar u talbet informazzjoni addizzjonali.
- (5) Fis-16 ta' Novembru 2021, ir-Rumanija kkomunikat il-pjan ta' ristrutturar emendat ta' Blue Air (il-"pjan ta' ristrutturar") lill-Kummissjoni u pprovdiet informazzjoni għall-valutazzjoni tal-ghajnuna ghar-ristrutturar li tappoġġa l-pjan.
- (6) F'vidjokonferenza fis-17 ta' Mejju 2022, il-Kummissjoni talbet kjarifiki u indikat informazzjoni ewlenija li kienet għadha mehtieġa biex tiġi vvalutata l-kompatibbiltà tal-ghajnuna ghar-ristrutturar. Fit-18 ta' Mejju 2022, il-Kummissjoni kkonfermat bil-miktub il-punti ewlenin diskussi u fakkret il-kwistjonijiet pendenti ewlenin dwar il-kompatibbiltà tal-ghajnuna li għandhom jiġu cċarati mir-Rumanija.

⁽¹⁾ ĠU C 195, 2.6.2023, p. 18.

⁽²⁾ Ir-rata tal-kambju RON/EUR = 0,20656 tintuża għal skopijiet illustrattivi f'din id-deċiżjoni.

⁽³⁾ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni – Il-Linji Gwida dwar l-ghajnuna mill-Istat ghas-salvataġġ u r-ristrutturar ta' impriži mhux finanzjarji f'diffikultà (ĠU C 249, 31.7.2014, p. 1.).

⁽⁴⁾ Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni tal-20 ta' Awwissu 2020 fil-Kawża SA.57026 (2020/N) – ir-Rumanija- COVID-19 – Ghajnuna għal Blue Air (ĠU C 430, 11.12.2020, p. 2).

- (7) Fit-8 ta' Lulju 2022, il-Kummissjoni talbet informazzjoni mill-awtoritajiet Rumeni relatata mal-pjan ta' ristrutturar u l-ghajjnuna ta' sostenn. Il-Kummissjoni baghet tfakkira fis-6 ta' Settembru 2022. Ir-Rumanija ma pprovdietx l-informazzjoni mitluba.
- (8) Fid-29 ta' Settembru u fil-5 ta' Dicembru 2022, wara rapporti tal-istampa li jsemmu waqfien f'daqqa u temporanju tal-operazzjonijiet ta' Blue Air u wara li l-Kummissjoni kienet talbet aġġornament, ir-Rumanija infurmat lill-Kummissjoni dwar is-sitwazzjoni tal-attivitajiet ta' Blue Air u dwar il-passi li kienet hadet ir-Rumanija wara li giet eżerċitata l-garanzija mill-Istat imsemmija fil-premessa (1).
- (9) Permezz ta' ittra datata s-17 ta' April 2023 ("id-deċiżjoni tal-ftuh"), il-Kummissjoni infurmat lir-Rumanija li kienet iddeċidiet li tinbeda l-proċedura stabbilita fl-Artikolu 108(2) tat-TFUE fir-rigward tal-ghajjnuna. Wara żewġ tfakkiriet, ir-Rumanija ressqet il-kummenti tagħha fil-5 ta' Settembru 2023.
- (10) Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni li tinfetaħ il-proċedura ta' investigazzjoni formali giet ippubblikata f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea ⁽⁷⁾. Il-Kummissjoni stiednet lill-partijiet interessati jressqu l-kummenti tagħhom.
- (11) Il-Kummissjoni rċeviet kummenti minn parti interessata waħda. Fl-1 ta' Awwissu 2023 għaddiethom lir-Rumanija, li nġhatat l-oportunità li tirreagixxi iżda ma għamlitx dan.

2. Il-Benefiċjarju

2.1. L-attivitajiet ta' Blue Air

- (12) Blue Air hija kumpanija b'ishma bi shab Rumena, stabbilita l-ewwel bħala Blue Air Airline Management Solutions SRL u ilha topera minn Awwissu 2013. Blue Air hadet f'idejha l-attività tat-trasport bl-ajru ta' Blue Air Transport Aerian SA fi proċess ta' sejha għall-offerti meta din tal-ahhar waqqfet l-operazzjonijiet. Fl-2018, Blue Air Airline Management Solutions SRL biddlet l-isem u l-forma ġuridika għal Blue Air Aviation S.A. Sa Novembru 2022, Airline Invest S.A., kumpanija privata Rumena minghajr ebda attività oħra hlief li żżomm l-ishma ta' Blue Air, kellha 76,18 % tal-kapital azzjonarju ta' Blue Air, filwaqt li żewġ individwi kellhom, rispettivament, ishma ta' 23,81 % u 0,1 %.
- (13) Blue Air kabbret l-operazzjonijiet tagħha matul is-snin għalkemm bi żbilanċi finanzjarji. Sa tmiem l-2019, Blue Air kellha fatturat annwali ta' madwar EUR 414 miljun u operat 23 inġenju tal-ajru Boeing-737 li ttrasportaw 4,2 miljun passiġġier fis-sena, u li 60 % minnhom kienu ċittadini Rumeni li jgħixu barra mill-pajjiż. Minn Settembru 2021, Blue Air kellha 1 058 impjegat b'erba' bażijiet operazzjonali fir-Rumanija u waħda fl-Italja biex tipprovi (i) servizzi tat-trasport internazzjonali u domestiċi tal-passiġġieri bl-ajru, (ii) servizzi ta' charter lil agenziji tal-ivvjagġar, u (iii) inġenji tal-ajru mikrija bl-ekwipaġġ ⁽⁸⁾.
- (14) Skont l-informazzjoni fil-pjan ta' ristrutturar ikkomunikat fis-16 ta' Novembru 2021, in-network ta' Blue Air kien, kwazi esklussivament Ewropew b'madwar 90 destinazzjoni minn punt għal punt, f'kompetizzjoni prinċipalment ma' Tarom, Ryanair u Wizz Air. Blue Air operat 20 minn dawn ir-rotot bħala operatur uniku. F'36 minn dawn ir-rotot, trasportatur tal-ajru iehor ukoll ipprova servizzi ta' trasport. Fuq ir-rotot l-oħra, żewġ trasportaturi jew aktar operaw flimkien ma' Blue Air.

2.2. Id-diffikultajiet ta' Blue Air u l-ghajjnuna għas-salvataġġ preċedenti

- (15) Ir-Rumanija tispjega li, sal-2018, Blue Air esperjenzat tkabbir aċċellerat, u wettqet investimenti kbar fil-ftuh ta' bażijiet u rotot godda. Blue Air wettqet l-attività u l-programm ta' espansjoni tagħha minghajr aċċess xieraq għall-finanzi, li rriżulta fi kwistjonijiet ta' likwidità u solvenza. Id-deċiżjoni dwar l-ghajjnuna għas-salvataġġ innotat

⁽⁷⁾ Ara n-nota 1 f'qiegħ il-paġna.

⁽⁸⁾ Bl-arrangament ta' kiri bl-ekwipaġġ, is-sid iforni l-inġenju tal-ajru kif ukoll mill-inqas membru wiehed tal-ekwipaġġ. Is-sid jassumi responsabbiltà operazzjonali, li tinkludi t-tweqqi tal-manutenzjoni, l-akkwist tal-assigurazzjoni, u responsabbiltajiet legali oħra tal-operazzjonijiet.

l-ekwità negattiva ta' Blue Air ta' EUR 18,9 miljun sal-31 ta' Diċembru 2019 u telf akkumulat ta' EUR 37,7 miljun li jaqbeż il-kapital azzjonarju sottoskritt tagħha ta' EUR 0,2 miljun u r-riżervi ta' EUR 0,62 miljun. Barra minn hekk, id-deċiżjoni dwar l-ghajjnuna għas-salvataġġ innotat li l-pandemija tal-COVID-19 kellha impatt negattiv sinifikanti fuq il-prestazzjoni ta' Blue Air mill-bidu ta' Marzu 2020 ⁽⁷⁾. It-telf u l-ekwità negattiva akkumulaw, u gieghlu lil Blue Air tapplika għal qabel l-insolvenza fis-6 ta' Lulju 2020.

- (16) Kif stabbilit fid-deċiżjoni dwar l-ghajjnuna għas-salvataġġ, il-garanzija mill-Istat imsemmija fil-premessa (1) kienet relatata ma' self li ffinanzja, flimkien ma' kumpens għad-danni skont l-Artikolu 107(2), il-punt (b), tat-TFUE, anke porzjon tal-bilanċ tal-flus negattiv mistenni bejn Settembru 2020 u Frar 2021, kif stabbilit fil-pjan ta' likwidità ta' Blue Air. Is-self ingħata għal sitt snin, bl-impenn li jiġi nnotifikat pjan ta' ristrutturatur fi żmien sitt xhur mill-ghoti. Ipoteki tal-oghla grad fuq ċerti assi ta' Blue Air u partijiet terzi żguraw il-garanzija tal-Istat ⁽⁸⁾.
- (17) L-abbozz tal-Ordinanza ta' Emergenza tal-Gvern li pprovdiet ir-Rumanija fin-notifika tal-ghajjnuna għas-salvataġġ tagħha speċifika li l-kollateral għall-garanzija mill-Istat kien jinkludi, fost assi oħra, parteċipazzjoni azzjonarja ta' 75 % fi Blue Air miżmuma minn Airline Invest SA u individwu wiehed fil-kapital azzjonarju ta' Blue Air. Jekk il-garanzija tkun giet eżegwita, il-proprietà tal-kollateral tiġi ttrasferita lill-Istat, li jsir azzjonist ⁽⁹⁾. Il-valur tal-kollateral ma għex stabbilit fl-ordinanza.
- (18) Fil-5 ta' Diċembru 2022, l-awtoritajiet Rumeni infurmaw lill-Kummissjoni li l-garanzija mill-Istat favur is-sellief EximBank S.A. kienet giet eżegwita u li l-Ministeru tal-Finanzi kien hallas kompletament l-ammonti relatati mas-self garantit ikkuntrattat minn Blue Air.

3. Deskrizzjoni tal-Pjan ta' Ristrutturatur u l-Ghajjnuna ta' Sostenn

3.1. Pjan ta' ristrutturatur: durata u miżuri ta' ristrutturatur ippjanati

- (19) Il-pjan ta' ristrutturatur għal Blue Air ikopri l-perjodu mill-1 ta' Ottubru 2020 sat-30 ta' Settembru 2025, li jahbat mas-snin finanzjarji tal-benefiċjarju 2021-2025. Matul dan il-perjodu, qed jiġu implimentati jew se jiġu implimentati diversi miżuri operazzjonali ta' ristrutturatur, b'mod partikolari, miżuri biex (i) jitnaqqsu l-kostijiet tal-flotta, (ii) jitnaqqsu l-kostijiet tal-manutenzjoni, inkluż ir-rimi tal-ingenji tal-ajru; (iii) jinżamm is-servizz u tiġi żgurata l-flessibbiltà tal-ivvjaġġar għall-passiġġieri (iv) jiġi ristrutturatur in-network ta' ajruporti u tar-rotot biex jinkludi l-ajruporti ċentrali ewlenin; (v) tinbidel l-istrategija kummerċjali biex issir trasportatur bi prezz baxx ewlieni fl-Ewropa Ċentrali u tal-Lvant, (vi) tiżdied il-kontribuzzjoni tal-mezzi ta' bejgħ dirett; (vii) jiġu ttrasformati s-sistemi tal-IT; (viii) isiru aġġustamenti organizzattivi u jitnaqqsu l-kostijiet tal-persunal; (ix) tiġġedded il-flotta, biex jiġi ffrankat il-kost tal-fjuwil u taċ-ċertifikati tas-CO₂; (x) jinfethu attivitajiet tekniċi u ta' manutenzjoni għas-suq permezz ta' trasferiment lil entità mahluqa ġdida; u (xi) id-dejn jiġi skedat mill-ġdid u tiġi evitata l-insolvenza.

3.2. Finanzjament tal-pjan ta' ristrutturatur

- (20) L-ammont tar-riżorsi finanzjarji mehtieġa biex jiġu koperti l-kostijiet tar-ristrutturatur huwa ta' EUR 194,26 miljun. Ir-Rumanija tiddikjara li l-kostijiet jiġu ffinanzjati parzjalment b'ghajjnuna għar-ristrutturatur, għal ammont ta' EUR 33,84 miljun, u parzjalment b'kontribuzzjoni proprja minn Blue Air, għal ammont ta' EUR 160,42 miljun.

⁽⁷⁾ Id-deċiżjoni dwar l-ghajjnuna għas-salvataġġ, il-premessi (11) sa (13), (36) u (102).

⁽⁸⁾ Id-deċiżjoni dwar l-ghajjnuna għas-salvataġġ, il-premessi (19), (20)(g) u (45) sa (48).

⁽⁹⁾ L-abbozz imressaq f'notifika ġie adottat bħala Ordonanta de Urgenta Guvernul Romaniei n° 139 din 19 august 2020, ippubblikat f'Monitorul Oficial Nru 763 tal-20 ta' Awwissu 2020. L-Artikolu 4(2) tal-abbozz tal-ordinanza previst fin-notifika stabbilixxa l-lista ta' kollateral mirhun bħala ipoteka u l-Artikolu 9(2) stabbilixxa l-prinċipju tat-trasferiment lill-Istat u s-sjieda minnu jekk il-garanzija tkun giet eżegwita, permezz tal-Ministeru tat-Trasport, l-Infrastruttura u l-Komunikazzjoni.

- (21) Fir-rigward tal-finanzjament tal-pjan ta' ristrutturar, ir-Rumanija l-ewwel infurmat lill-Kummissjoni li l-garanzija mill-Istat li tkopri s-self ta' ghajnuna ghas-salvataġġ inżammet, minn issa 'l quddiem bhala ghajnuna ghar-ristrutturar favur Blue Air, sal-maturità ta' sitt snin ta' dak is-self, li tippermetti l-hlas lura tagħha sal-2026. Sussegwentement, fil-5 ta' Diċembru 2022, ir-Rumanija infurmat lill-Kummissjoni li l-garanzija mill-Istat kienet giet eżegwita u li l-Ministeru tal-Finanzi kien hallas kompletament l-ammonti relatati mas-self garantiti ikkuntrattat minn Blue Air. Fl-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet legali relatati mal-kollateral tal-garanzija, l-Istat ha fidejha, permezz tal-Awtorità għall-Amministrazzjoni tal-Assi tal-Istat, 75 % tal-ishma fi Blue Air ⁽¹⁰⁾, filwaqt li l-bqija tal-25 % tal-kapital azzjonarju totali ta' Blue Air baqa' fidejn Airline Invest S.A. (1,191 %) u individwu wiehed (23,809 %).
- (22) Fir-rigward tal-parti allegatament mhux meghjuna tal-finanzjament, il-pjan ta' ristrutturar jinkludi, b'mod partikolari, is-sorsi addizzjonali li ġejjin:
- (a) it-tħassir ta' dejn ta' obbligi ta' servizz lil partijiet terzi li jammonta għal EUR 34,79 miljun. Il-partijiet terzi jinkludu: (i) passiġġieri Taljani, (ii) kredituri Rumeni u Taljani bhala parti minn ftehimiet ta' kompożizzjoni gudiżzarja u (iii) diversi kredituri wara negozjati kuntrattwali;
 - (b) L-azzjonisti ta' Blue Air minbarra l-Istat ihallsu lura dejn ta' EUR 28,57 miljun dovut minn Blue Air lil sidien ta' inġenji tal-ajru privati, u b'hekk isiru temporanjament kredituri ta' Blue Air; l-azzjonisti jikkonvertu tali dejn f'ekwità ta' Blue Air permezz ta' tliet fażijiet li kellhom jitlestew fi tmiem l-2022, u b'hekk Blue Air ma tħallasx lura d-dejn;
 - (c) dizinvestiment tal-inġenji tal-ajru li bhalissa huma mwiegħda lil NAFA- u ALC- Aero Leasing 3 Designated Activity Company, li mistenni li jirrizulta f'kontribuzzjoni proprja ta' EUR 5,89 miljun. Ir-Rumanija ssemmi li l-proċedura tal-bejgħ kellha titlesta f'Ottubru 2023;
 - (d) finanzjament estern fl-ammont ta' EUR 54,47 miljun, li jinkludi t-twaqqif ta' impriza kongunta biex topera linja tal-ajru ġdida bl-ammont ta' EUR 14,47 miljun u finanzjament ta' EUR 40 miljun biex ikopri d-diskrepanza tal-likwidità fl-2021 u fl-2022 u biex jiżgura s-sostenibbiltà tal-operazzjonijiet matul il-perjodu ta' ristrutturar;
 - (e) riżorsi ġġenerati internament, li jinkludu riżultati netti (qligħ) ippjanati ta' EUR 30,02 miljun mistennija matul is-sena finanzjarja 2022.

3.3. Ir-restawr tal-vijabbiltà fuq terminu twil: projezzjonijiet finanzjarji

- (23) Il-pjan ta' ristrutturar jiddeskrivi li l-ghadd ta' inġenji tal-ajru huwa ppjanat li jizdied minn 19 fl-2020 għal 23 fl-2023 u jibqa' stabbli minn hemm 'il quddiem sal-2025. Is-sits disponibbli għal kull kilometru jizdied minn 7,2 miljun fl-2019 u 3,2 miljun fl-2020 għal 10,2 miljun fl-2023 u jibqgħu stabbli sal-2025. Barra minn hekk, ir-Rumanija tispjega li l-miżuri ta' ristrutturar operazzjonali għandhom l-għan li jiżguraw li Blue Air taċċellera l-proċess ta' ristrutturar tan-network biex tiżgura l-kontinwità tan-negozju permezz ta' aġġustament rapidu u kontinwu tal-kapaċità disponibbli għad-domanda.
- (24) Il-pjan ta' ristrutturar ibassar li Blue Air se tikseb qligħ pożittiv qabel l-imgħax, deprezzament tat-taxxa u l-amortizzament ("EBITDA") u margni ta' EBITDA għal dhul ta' 16,8 % mill-2022, li mistenni jizdied sa tmiem il-perjodu ta' ristrutturar, kif muri fit-Tabella 1. Barra minn hekk, skont l-istimi tal-fluss tal-flus fil-pjan, bejn l-2022 u l-2025, l-influss tal-flus ta' Blue Air ikun ta' madwar EUR 600 miljun u l-hruġ ta' flus ikun madwar EUR 580 miljun, b'bilanċ tal-flus pożittiv mill-2022, li jilhaq EUR 21 miljun fi tmiem il-perjodu ta' ristrutturar.

⁽¹⁰⁾ Kif attwalment fis-sehh kif emendat bil-liġi Nru 162 tat-30 ta' Mejju 2022 ippubblikata f'Monitorul Oficial Nru 534 tal-31 ta' Mejju 2022, l-Artikolu 9(2) tal-Ordinanza ta' Emergenza tal-Gvern Nru 139 tad-19 ta' Awwissu 2020 jahtar l-Awtorità għall-Amministrazzjoni tal-Assi tal-Istat bhala detentur tal-assi ta' Blue Air u oħrajn fisem l-Istat – minflok dak ta' qabel, il-Ministeru tat-Trasport, l-Infrastruttura u l-Komunikazzjoni.

Tabella 1

Data finanzjarja magħżula mill-pjan ta' ristrutturar (is-snin finanzjarji 2021 sal-2025, data f' miljuni ta' EUR)

	Perjodu ta' ristrutturar				
	FY21	FY22	FY23	FY24	FY25
Dhul	112,01	344,02	424,63	443,31	460,75
EBITDA	(58,21)	57,76	98,24	104,86	103,59
EBIT	(58,49)	19,09	39,77	42,86	42,46
Riżultat nett	(68,04)	30,02	8,83	12,95	19,93
Bilanċ tal-fluss tal-flus	(3,81)	19,45	11,65	12,07	21,28
Margni ta' EBITDA	- 51,9 %	16,8 %	23,1 %	23,6 %	22,5 %

Sors: Pjan ta' Ristrutturar, taqsimiet 4 u 7, paġni 16 u 46

- (25) Il-pjan ta' ristrutturar jinkludi projezzjonijiet finanzjarji f'xena ta' każ bażi bid-data finanzjarja ppreżentata fit-Tabella 1. Il-projezzjonijiet ma jinkludu l-ebda informazzjoni dwar il-pożizzjoni ta' ekwità u l-ammont ta' kapital użat, u lanqas xena pessimist. Il-pjan ma jispjegax kif Blue Air se tirrimedja għall-problemi ta' solvenza murija mill-pożizzjoni ta' ekwità negattiva hafna rreġistrata fil-premessa (15). Barra minn hekk, ir-riżultati netti akkumulati bejn l-2021 u l-2025 murija fit-Tabella 1 jissuġġerixxu li l-pożizzjoni ta' ekwità ma titjieb materjalment u ma ssirx pożittiva matul il-perjodu ta' ristrutturar, anke jekk jiġi injettat kapital ġdid kif ipplanat (ara l-premessa (22)).
- (26) Meta kkomunikat il-pjan ta' ristrutturar, ir-Rumanija kienet kunfidenti li Blue Air se tiġġenera biżżejjed riżorsi biex tħallas lura bis-siġh is-self meġhun matul il-perjodu ta' ristrutturar. Madankollu, fl-istess hin, ir-Rumanija enfasizzat ukoll li s-sopravivenza tal-benefiċjarju kienet għadha friskju minhabba t-telf sinifikanti mgarrab mill-2020 u minhabba likwidità limitata.

3.4. Miżuri li jillimitaw id-distorsjonijiet tal-kompetizzjoni

- (27) Ir-Rumanija pproponiet miżuri strutturali u tnaqqis tal-attivitajiet tan-negozju, kif ukoll miżuri ta' mgħiba mmirati biex jillimitaw id-distorsjonijiet tal-kompetizzjoni kkawżati mill-ghajnuna għar-ristrutturar.

3.4.1. Miżuri strutturali — diżinvestimenti u tnaqqis tal-attivitajiet tan-negozju

- (28) Id-diżinvestimenti u t-tnaqqis tal-attivitajiet kummerċjali li għandhom jitwettqu minn Blue Air huma dawn li ġejjin:
- (a) it-tnaqqis tal-bażijiet u r-rotot operazzjonali mhux profittabbli, inkluż l-gheluq ta' disa' rotot sa Ottubru 2021 u l-gheluq tal-bażijiet ta' Larnaca (Ċipru) u Iași (ir-Rumanija) minn April 2020;
 - (b) ir-ritorn minn qabel ta' erba' inġenji tal-ajru;
 - (c) l-esternalizzazzjoni tal-amministrazzjoni, is-saħħa, is-sikurezza u s-sigurtà tax-xogħol u l-benefiċċji u l-attivitajiet ta' kumpens;
 - (d) barra minn hekk, bhala l-aktar miżura importanti biex jiġu limitati d-distorsjonijiet tal-kompetizzjoni, skont ir-Rumanija, is-sussidjarja tal-manutenzjoni tal-inġenji tal-ajru Blue Air Technic S.R.L., se testendi l-forniment ta' servizzi ta' manutenzjoni lil kumpaniji li mhumx Blue Air.

3.4.2. *Miżuri ta' mgħiba*

- (29) Skont is-sottomissjoni mill-awtoritajiet Rumeni, ġew stabbiliti miżuri ta' mgħiba fil-bażi ġuridika għall-garanzija mill-Istat u l-ftehim ta' self relatat li jiżguraw li l-ghajnuna tintuża biss biex tiffinanzja r-restawr tal-vijabbiltà fuq terminu twil, sabiex is-self ma jintużax għal:
- (a) espansjonijiet kummerċjali aggressivi jew it-tehid ta' riskju eċċessiv;
 - (b) l-akkwist ta' kompetituri jew operatori oħra, inklużi operazzjonijiet upstream jew downstream;
 - (c) is-sussidjar inkroċjat ta' attivitajiet ekonomiċi oħra ta' intrapriżi integrati li kienu f'diffikultà f'Diċembru 2019;
 - (d) barra minn hekk, ir-remunerazzjoni ta' kwalunkwe wiehed mill-membri maniġerjali tal-benefiċjarju mhux se tiżdied aktar mil-livell eżistenti f'Diċembru 2019, sakemm is-self u l-garanzija tal-Istat jithallsu lura.

3.5. **Ir-rwol ta' Blue Air fir-Rumanija u kontrofattwali għall-ghajnuna**

- (30) Skont l-awtoritajiet Rumeni, minhabba l-istat hażin tan-network tat-toroq u tal-ferrovija fir-Rumanija, Blue Air hija strumentali fl-iżgurar tal-konnettività interreġjonali fin-network tar-rotot tagħha. Ir-Rumanija spjegat li t-tkabbir ta' Blue Air f'dawn l-aħhar 15-il sena ta' operazzjoni – meta titqies ukoll l-attività tal-kumpanija predeċessur tagħha – kien segwa x-xejra tal-migrazzjoni Rumena. Blue Air offriet is-servizzi tagħha bi prezzijiet affordabbli għall-haddiema Rumeni li jghixu barra mill-pajjiż. Il-kumpanija kompliet tiżviluppa rotot domestiċi, flimkien mat-trasportatur stabbilit Rumien Tarom, iżda bi prezzijiet aktar kompetittivi, biex tikkumpensa għad-diskrepanza fil-konnettività terrestri, filwaqt li tiżgura l-konnettività ta' aktar minn 700 000 ċittadin fis-sena. Xi whud minn dawk ir-rotot fuq distanzi qosra ma ġewx indirizzati tajjeb mit-trasportaturi internazzjonali.
- (31) Ir-Rumanija iddikjarat li Blue Air kellha wkoll rwol importanti għall-ekonomija lokali, peress li tohloq fatturat f'ajruporti żgħar u reġjonali u tikkontribwixxi għall-baġit tal-Istat permezz ta' taxxi u pagamenti tas-sigurtà soċjali. Ir-Rumanija iddikjarat li l-benefiċjarju kellu persunal tat-taħriġ b'livell ta' esperjenza għoli u jipprovdi korsijiet ta' taħriġ professjonali b'valur miżjud għoli, pereżempju taħriġ “*ab initio*” għall-bdoti, u taħriġ rikorrenti għall-bdoti, l-ekwipaġġ tal-kabina u l-persunal tekniku. Skont ir-Rumanija, dan kien importanti għall-ekonomija Rumena.
- (32) Fl-osservazzjonijiet inizjali tagħha, ir-Rumanija argumentat li l-ħruġ ta' Blue Air mis-suq jikkawża falliment tas-suq u tbatija soċjali skont it-tifsira tal-punt 44 tal-Linji Gwida R&R. Il-ħruġ mis-suq ta' Blue Air ikun ta' detriment għall-ekonomija u l-konnettività Rumena minhabba r-rwol importanti ta' Blue Air fit-trasport ta' haddiema migranti u intraprendituri żgħar lejn ir-Rumanija u fi hdanha. Ir-Rumanija iddikjarat li jkun diffiċli għall-kompetituri li jintervjenu u jirreplikaw id-destinazzjonijiet u s-slots tan-network uniku ta' Blue Air fuq terminu qasir sa medju.
- (33) Fid-29 ta' Settembru 2022, wara t-talba tal-Kummissjoni, ir-Rumanija infurmat li Blue Air inizjalment kienet issospendiet it-titjiriet kollha mis-6 ta' Settembru 2022 sal-10 ta' Ottubru 2022, minhabba nuqqas ta' finanzjament għal operazzjonijiet normali inklużi l-kostijiet tal-fjuwil. F'terminu qasir, Wizz Air, Ryanair jew Tarom irripatrijaw jew offrew sits lil għexieren ta' eluf ta' passigġieri ta' Blue Air li thallew l-art.
- (34) Fil-5 ta' Diċembru 2022, ir-Rumanija spjegat li Blue Air kienet infurmat lill-Ministeru tat-Trasport u l-Infrastruttura li ma kinitx se terġa' tibda t-titjiriet qabel Marzu 2023 u li kienet f'diskussjonijiet ma' investituri potenzjali li setgħu jipprovdu finanzjament biex jerggħu jibdedw l-operazzjonijiet tat-trasport bl-ajru. F'dak iż-żmien, skont ir-Rumanija, wiehed biss mis-sitt inġenji tal-ajru Boeing-737 fil-flotta ta' Blue Air kien affidabbli.
- (35) Fit-18 ta' Novembru 2022, l-awtoritajiet Rumeni ddeċidew li jissospendu l-liċenzja operattiva ta' Blue Air, mill-21 ta' Novembru 2022 sal-31 ta' Marzu 2023. Ir-Rumanija infurmat lill-Kummissjoni li din is-sospensjoni tista' tiġi rieżaminata jekk Blue Air tippreżenta pjan ta' rkupru finanzjarju li fih jintwera li identifikat ir-rizorsi finanzjarji xierqa u meħtieġa biex tiffinanzja l-operazzjonijiet tat-trasport bl-ajru f'volum li jippermettilha tissodisfa l-obbligi tagħha.

3.6. Raġunijiet għall-bidu tal-proċedura

- (36) Fid-deċiżjoni tal-ftuħ, il-Kummissjoni qieset b'mod preliminari li (i) il-kontinwazzjoni tal-garanzija mill-Istat għal aktar minn sitt xhur (il-premessi (1) u ((21))), kif ukoll (ii) l-infurzar tal-kollateral li jiggarrantixxi l-garanzija mill-Istat u t-trasferiment lill-Istat ta' 75 % tal-ishma miżmuma minn eks azzjonisti ta' Blue Air wara l-eżekuzzjoni tal-garanzija u l-hlas tal-ammonti tas-self pendenti kif deskritt fil-premessi (8) u (20), jistgħu jinvolvu għajjnuna mill-Istat skont it-tifsira tal-Artikolu 107(1) tat-TFUE. Il-Kummissjoni kkonkludiet b'mod preliminari li l-għajjnuna kienet diġà dahlet fis-seħh u vvalutat jekk tali għajjnuna kinitx kompatibbli mas-suq intern.
- (37) Il-Kummissjoni kellha dubji dwar jekk l-għajjnuna għar-ristrutturar kinitx konformi mar-rekwiżiti prinċipali tal-Linji Gwida R&R. B'mod partikolari, il-Kummissjoni kellha dubji (i) jekk il-hruġ definittiv ta' Blue Air mis-suq johloqx tbatija soċjali jew falliment tas-suq, f'termini ta' konnettività bl-ajru fir-Rumanija, (ii) rigward il-preżenza ta' kontribuzzjoni proprja reali u attwali suffiċjenti hielsa minn għajjnuna mill-benefiċjarju, (iii) dwar ir-restawr tal-vijabbiltà tagħha fuq terminu twil u (iv) dwar in-nuqqas ta' miżuri kumpensatorji sinifikanti.

4. KUMMENTI TAL-PARTIJET INTERESSATI

- (38) Ryanair Designated Activity Company ("Ryanair") ressqet kummenti fid-29 ta' Ġunju 2023. Ryanair taqbel mas-sejba interim tal-Kummissjoni ta' inkompatibbiltà tal-għajjnuna għar-ristrutturar u titlob li r-Rumanija ma tkunx awtorizzata żżid tali għajjnuna fi sforzi għalxejn biex terġa' tagħti l-hajja lil Blue Air li waqfet topera aktar minn għaxar xhur qabel. Ryanair tqis li l-waqfien tal-operazzjonijiet tat-trasport ta' Blue Air huwa effettiv issa, mingħajr ma thalla l-ebda passigġier u ma jidher l-ebda impatt fuq il-konnettività bl-ajru fir-Rumanija wara li l-kompetituri dahlu fil-biċċa l-kbira tar-rotot domestiċi jew internazzjonali li qabel kienu moqdiya minn Blue Air.
- (39) Ryanair tqis ukoll li l-għajjnuna għar-ristrutturar hija sproporzjonata peress li l-kontribuzzjoni proprja nieqsa u l-kondiviżjoni tal-piżijiet huma insuffiċjenti u, barra minn hekk, ma tistax tappoġġa l-vijabbiltà ta' Blue Air abbażi ta' pjan ta' ristrutturar li issa hu skadut, b'mod partikolari wara li ntilfu slots f'ajruporti kkoordinati fis-suq intern u kważi l-persunal kollu. L-inabbiltà ta' Blue Air li tikseb ċertifikat ġdid ta' operatur tal-ajru bbażat fuq l-organizzazzjoni tagħha biex tiżgura s-sikurezza tal-operazzjonijiet tat-trasport tikkomprometti irrimedjabbilment il-vijabbiltà tagħha. Il-pjan imur ukoll kontra l-Linji Gwida R&R peress li kkontempla t-twaqqif ta' rotot mhux profittabbli biss u espansjoni reali tal-kapaċità ta' Blue Air.

5. KUMMENTI MIR-RUMANIJA

- (40) L-awtoritajiet Rumani ma indirizzawx il-kummenti mill-parti interessata jew id-dubji li l-Kummissjoni qajmet dwar il-kompatibbiltà mas-suq intern. L-osservazzjonijiet tagħhom jinkludu kjarifiki fattwali dwar l-insolvenza ta' Blue Air u l-passi mehuda f'dak il-kuntest.
- (41) L-awtoritajiet Rumani (il-Ministeru tal-Finanzi) jispjegaw li wara n-notifika tal-ftuħ tal-proċedimenti ta' insolvenza mit-Tribunalul Bucureşti – Secţia a VII-a Civilă, fil-kawża Nru 8307/3/2023 kontra Blue Air, ippubblikata f'B.P.I. Nru 5743/31.3.2023, l-Amministrazzjoni Nazzjonali tat-Taxxa ipprezentat, sal-iskadenza stabbilita mill-qorti, applikazzjoni għar-registrazzjoni fil-patrimonju tal-insolvenza għall-ammont totali ta' RON 411 707 165 (EUR 82,81 miljun) f'dejn garantit u pretensjonijiet baġtarji.
- (42) Wara ċ-ċahda ta' xi ammonti (taxxa fuq il-valur miżjud), it-tabella preliminari tal-pretensjonijiet u d-debituri ta' Blue Air giet ippubblikata f'B.P.I. Nru 11066. Skont it-tabella preliminari, id-Direttorat Ġenerali għall-Kontribwenti Kbar gie inkluz fl-ammont li għandu jintalab ta' RON 84 964 821 (EUR 17,1 miljun) fl-ordni ta' preferenza prevista fl-Artikolu 159(1)-(3) tal-Liġi Nru 85/2014, flimkien mal-Ministeru tal-Finanzi bil-pretensjoni ta' RON 342 365 589 (EUR 68,86 miljun) fl-ordni ta' preferenza prevista fl-Artikolu 159(1)(3) tal-istess att leġizlattiv. L-ammont ta' għajjnuna mill-Istat mogħti lill-kumpanija ddahhal ukoll bħala pretensjoni valida bil-kundizzjoni li jiġi ddeterminat il-valur tas-suq tal-merkanzija (garanziji) mitlufa għall-irkupru tal-għajjnuna mill-Istat f'konformità mal-Artikolu 9(2) tal-Ordinanza ta' Emergenza tal-Gvern Nru 139/2020.

- (43) L-awtoritajiet Rumani (l-Awtorità għall-Amministrazzjoni tal-Assi tal-Istat) jispjegaw u jfakkru wkoll li, skont il-bażi ġuridika tal-garanzija mill-Istat kif emendata, fil-każ tal-infurzar tal-garanzija mill-Istat, il-kollaterali rilevanti, inklużi l-ishma ta' Blue Air miżmuma minn azzjonisti preċedenti kellhom jiġu ttrasferiti bis-shih lill-Istat, permezz tal-Awtorità għall-Amministrazzjoni tal-Assi tal-Istat, u l-Istat kellu jsir azzjonist.
- (44) Għaldaqstant, fit-8 ta' Diċembru 2022, kif deċiż mill-Assemblej Ġenerali tal-Azzjonisti ta' Blue Air Aviation S.A., Airline Invest S.A. u Blue Air Technic S.R.L., l-Istat Rumani permezz tal-Awtorità għall-Amministrazzjoni tal-Assi tal-Istat sar l-azzjonist maġġoritarju ta' 75 % ta' Blue Air permezz tat-trasferiment volontarju ta' ishma garantiti mis-sidien tagħhom lill-Awtorità għall-Amministrazzjoni tal-Assi tal-Istat, li ma kellha l-ebda għażla jekk tehdhomx jew le. L-azzjonisti ta' Blue Air dak iż-żmien hadu l-passi kollha mehtieġa biex jirreġistraw dawn id-deċiżjonijiet ukoll fir-Reġistru tal-Kummerċ, li tlesta fit-12 ta' Diċembru 2022.
- (45) L-awtoritajiet Rumani infurmaw ukoll li mid-data tal-ftuh tal-proċedimenti ta' insolvenza fil-31 ta' Marzu 2023, Blue Air ma wettqitx attività kummerċjali f'konformità mal-għan tan-negozju tagħha u li, minhabba l-waqfien tal-attività prinċipali tagħha, tnedew tkeċċijiet kollettivi ta' persunal u proċeduri għall-aċċess għall-Fond ta' Garanzija tas-Salarji.
- (46) F'dan il-kuntest, l-awtoritajiet Rumani jqisu li t-trasferiment tal-ishma ma ta l-ebda vantaġġ dirett jew indirett lil Blue Air u li Blue Air ma kisbet l-ebda vantaġġ ekonomiku fuq l-ammonti tas-self dovut, filwaqt li jitqies in-nuqqas kważi totali ta' fondi miżmuma fil-kontijiet f'Diċembru 2022 u l-istat ta' waqfien tal-pagamenti minn Settembru 2022. B'riżultat ta' dan, l-awtoritajiet Rumani jiddikjaraw li dan it-trasferiment tal-ishma ta' Blue Air ma kien fih l-ebda ammont ta' flus disponibbli li seta' jagħti xi vantaġġ ekonomiku lil Blue Air billi naqset milli thallas lura s-self garantit mill-Istat.

6. VALUTAZZJONI TAL-GHAJNUNA

6.1. L-eżistenza ta' għajnuna mill-Istat fi hdan it-tifsira tal-Artikolu 107(1) TFUE

- (47) Skont l-Artikolu 107(1) tat-TFUE *"hliet għad-derogi previsti fit-Trattati, kull għajnuna, ta' kwalunkwe forma, mogħtija minn Stat Membru jew permezz ta' riżorsi tal-Istat, li twassal għal distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni għall-kompetizzjoni billi tiffavorixxi ċerti impriżi jew ċerti produtturi għandha, safejn tolgot il-kummerċ bejn l-Istati Membri, tkun inkompatibbli mas-suq intern"*.
- (48) Għalhekk, il-klassifikazzjoni ta' miżura bħala għajnuna skont it-tifsira ta' din id-dispożizzjoni tehtieġ li jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet kumulattivi li ġejjin: (i) il-miżura trid tkun imputabbli lill-Istat u ffinanzjata permezz ta' riżorsi tal-Istat; (ii) trid jagħti vantaġġ lill-benefiċjarju tagħha; (iii) dak il-vantaġġ irid ikun selektiv; u (iv) il-miżura trid tkun wahda li tohloq distorsjoni jew thedded li tohloq distorsjoni fil-kompetizzjoni u trid taffettwa l-kummerċ bejn l-Istati Membri.

6.1.1. Kontinwazzjoni ta' aktar minn sitt xhur tal-garanzija mill-Istat: vantaġġ ekonomiku

- (49) Fid-deċiżjoni dwar l-għajnuna għas-salvataġġ, il-Kummissjoni kkonkludiet li l-garanzija mill-Istat mogħtija lil kumpanija f'diffikultà skont it-tifsira tal-Linji Gwida R&R kienet tikkostitwixxi għajnuna mill-Istat għal Blue Air skont l-Artikolu 107(1) tat-TFUE ⁽¹⁾. Għar-raġunijiet stabbiliti fih, imsahha mill-fatt li s-sitwazzjoni finanzjarja u operazzjonali ta' Blue Air marret għall-aġar meta mqabbla ma' Awwissu 2020 meta giet approvata l-għajnuna għas-salvataġġ, il-fehma tal-Kummissjoni hija li l-garanzija mill-Istat, għall-porzjon tas-self mogħti bħala għajnuna għas-salvataġġ, ukoll sa fejn tkomplet lil hinn mill-perjodu ta' sitt xhur imsemmi f'dik id-deċiżjoni dwar l-għajnuna għas-salvataġġ, tikkostitwixxi għajnuna mill-Istat għall-ammont shih tas-self garantit.

⁽¹⁾ Id-deċiżjoni dwar l-għajnuna għas-salvataġġ, il-premessi (69) sa (75).

- (50) Bħala eżempju, jidher li Blue Air ma setgħetx tibqa' tissodisfa l-kostijiet operatorji normali tagħha u, fin-nuqqas ta' finanzjament tas-suq, kellha twaqqaf l-operazzjonijiet f'Settembru u Ottubru 2022 (il-premessi\ * MERGEFORMAT (32) u\ * MERGEFORMAT (33)). Minn dan isegwi li Blue Air ma kinitx tkun tista' tikseb bil-kundizzjonijiet tas-suq il-likwidità ta' RON 163,8 miljun (EUR 33,84 miljun) ipprovduta mill-garanzija mill-Istat, lanqas meta dik il-garanzija ngħatat inizjalment jew wara, meta nżammet fis-sehħ wara l-iskadenza tal-perjodu ta' għajjnuna għas-salvataġġ.
- (51) Is-sejba ta' vantaġġ ekonomiku mhijiex kontradetta mill-eżami tal-konformità possibbli mas-suq tal-aġir tal-awtoritajiet Rumeni. L-esponiment tal-Istat Rumen favur Blue Air jirriżulta minn garanzija li r-Rumanija pprovdiet għal raġunijiet ta' ordni pubbliku relatati, fost l-oħrajn, għaż-żamma tal-konnettività tat-trasport bl-ajru fil-kuntest tal-miżuri tas-saħħa pubblika adottati biex jitrażżan it-tixrid tal-pandemija tal-COVID-19 ⁽¹²⁾. Fi kliem iehor, attur tas-suq fl-istess pożizzjoni tal-Istat Rumen ma kienx jagħti jew iżomm il-garanzija inkwistjoni. L-imġiba tal-Istat wara l-ġhoti tal-garanzija hija biss il-konsegwenza tal-għajjnuna mill-Istat li kien ta preċedentement fil-kapaċità tiegħu bħala awtorità pubblika, u għalhekk ma kinitx xprunata minn fatturi li operatur tas-suq kien iqis fil-kalkoli ekonomiċi tiegħu f'kundizzjonijiet normali tas-suq ⁽¹³⁾.

6.1.2. *L-infurzar tal-kollateral li jiggarrantixxi l-garanzija mill-Istat u t-trasferiment tal-ishma ta' Blue Air lill-Istat: vantaġġ ekonomiku*

- (52) Fir-rigward tat-tieni miżura eżaminata fid-deċiżjoni tal-ftuħ, u għall-kuntrarju tal-opinjoni preliminari espressa fiha, il-Kummissjoni tqis li l-infurzar tal-kollateral li jiggarrantixxi l-garanzija mill-Istat u t-trasferiment lill-Istat ta' 75 % tal-ishma ta' Blue Air wara li l-Istat gie sfurzat iħallas is-self ta' Blue Air skont il-garanzija ma jikkostitwixxix għajjnuna mill-Istat skont it-tifsira tal-Artikolu 107(1) tat-TFUE separata mill-għajjnuna diġà inkorporata f'dik il-garanzija mill-Istat.
- (53) Fid-deċiżjoni tal-ftuħ, il-Kummissjoni qieset li s-sostituzzjoni fis-sjeda tal-ishma minn privata għal pubblika ma tippovdix lil Blue Air vantaġġ ekonomiku dirett minhabba s-sempliċi bidla fis-sjeda. Madankollu, il-Kummissjoni sabet b'mod preliminari li s-sostituzzjoni ta' titolu ta' dejn li jippermetti lill-Istat jiġi rimborżat tal-ammonti ta' self dovuti lil EximBank S.A. b'titolu ta' sjeda ta' ishma, li ma jkunx għadu jehtieg rimborż minn Blue Air, teħles il-fondi fi flus kontanti li Blue Air preċedentement kellha tiżgura mill-operazzjonijiet tagħha. Barra minn hekk, il-Kummissjoni esprimiet dubji dwar jekk l-akkwist tal-kollateral sehħ b'referenza għall-valuri tas-suq ta' tali kollateral. L-informazzjoni pprovduta mill-awtoritajiet Rumeni matul il-proċedura ta' investigazzjoni formali turi li l-ebda żborż ta' fondi, speċjalment għall-benefiċċju ta' Blue Air, ma akkumpanja l-bidla fit-titolu ta' sjeda (il-premessi (43)(44)). Barra minn hekk, iż-żamma ta' ishma mill-Istat bl-ebda mod ma tnaqqas l-intitolament tiegħu bħala kreditur għall-ammonti ta' garanzija infurzata biex jitlob rimborż tal-flus dovuti minn Blue Air (il-premessa (42)). Minn dan isegwi li s-sostituzzjoni tat-titolu ta' dejn tal-Istat bi strument ta' ekwità, permezz ta' trasferiment ta' 75 % tal-ishma ta' Blue Air lill-Istat, ma pprovidetx lil Blue Air vantaġġ ekonomiku li jkun separat mill-vantaġġ li kienet kisbet permezz tal-garanzija mill-Istat għall-ammont ta' self relatat mal-għajjnuna għas-salvataġġ.

6.1.3. *Garanzija mill-Istat: Ir-riżorsi tal-Istat, is-selettività u l-effett fuq il-kummerċ u l-kompetizzjoni*

- (54) Il-garanzija mill-Istat, ukoll peress li nżammet fis-sehħ wara l-iskadenza tal-perjodu ta' għajjnuna għas-salvataġġ, tinvolvi r-riżorsi tal-Istat Rumen permezz ta' deċiżjonijiet mehuda mill-Istat u tiffavorixxi biss lil Blue Air. Fir-rigward tal-kriterju ta' selettività, kif enfasizzat il-Qorti tal-Ġustizzja, fil-każ ta' għajjnuna individwali, l-identifikazzjoni tal-vantaġġ ekonomiku hija, bħala prinċipju, suffiċjenti sabiex tiġi preżunta n-natura selettiva ta'

⁽¹²⁾ Id-deċiżjoni dwar l-għajjnuna għas-salvataġġ, il-premessi (85) sa (97) u (50) sa (63).

⁽¹³⁾ Ara s-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tas-6 ta' Marzu 2018, *Il-Kummissjoni vs FIH Holding u FIH Erhvervsbank*, C-579/16 P, EU:C:2018:159, il-punt 58.

miżura ⁽¹⁴⁾. Dan huwa minnu irrispettivament minn jekk ikunx hemm operaturi fis-swieq rilevanti li jkunu jinsabu f'sitwazzjoni kumparabbli. Fi kwalunkwe każ, filwaqt li Tarom ibbenefikat minn garanzija mill-Istat simili permezz tal-istess ordinanza ta' emerġenza bhal Blue Air, il-garanzija mill-Istat li qed tiġi eżaminata mhijiex parti minn miżura ġenerali disponibbli għall-imprizi kollha attivi fis-settur tat-trasport bl-ajru fir-Rumanija; għalhekk, il-miżura hija selettiva.

- (55) Il-miżura ta' għajjnuna, li ppermettiet lil Blue Air tibqa' fis-suq, konsegwentement setgħet ittejjeb il-pożizzjoni kompetittiva tagħha fis-suq intern, fejn Blue Air kienet tipprovdi servizzi tat-trasport bl-ajru f'diversi Stati Membri f'kompetizzjoni, fost l-oħrajn, ma' Ryanair u Wizz Air (il-premessa (14)). Għaldaqstant, din il-miżura għandha titqies li tista' tohloq distorsjoni jew thedded li tohloq distorsjoni tal-kompetizzjoni u taffettwa l-kummerċ bejn l-Istati Membri.

6.1.4. Konkluzjoni dwar il-preżenza ta' għajjnuna

- (56) Fid-dawl tal-valutazzjoni tal-kundizzjonijiet kumulattivi għall-preżenza ta' għajjnuna mill-Istat, il-Kummissjoni tikkonkludi li t-trasferiment lill-Istat ta' 75 % tal-ishma ta' Blue Air ma jikkostitwixx għajjnuna mill-Istat. Madankollu, il-garanzija mill-Istat, peress li nġatat u nżammet fis-seħh lil hinn mill-perjodu ta' għajjnuna għas-salvataġġ, tikkostitwixx għajjnuna mill-Istat skont l-Artikolu 107(1) tat-TFUE. Għalhekk, il-Kummissjoni se tivvaluta l-legalità u l-kompatibbiltà tagħha mas-suq intern.

6.2. Il-legalità tal-għajjnuna

- (57) Skont l-Artikolu 108(3) tat-TFUE, il-Kummissjoni għandha tiġi infurmata, fi żmien suffiċjenti biex tkun tista' tressaq il-kummenti tagħha, bi kwalunkwe pjan biex tingħata jew tinbidel l-għajjnuna. Jekk tqis li pjan bhal dan ma jkunx kompatibbli mas-suq intern wara li tikkunsidra l-Artikolu 107, għandha mingħajr dewmien tibda l-proċedura prevista fil-paragrafu 2 ta' dak l-Artikolu u l-Istat Membru kkonċernat ma għandux idahhal fis-seħh il-miżuri proposti tiegħu qabel ma din il-proċedura tkun irriżultat f'deċiżjoni finali.
- (58) Barra minn hekk, skont l-Artikolu 1(c) tar-Regolament (UE) 2015/1589 (ir-Regolament Proċedurali) ⁽¹⁵⁾, it-tibdil fl-għajjnuna eżistenti jikkostitwixxi "għajjnuna ġdida" li hija notifikabbli skont l-Artikolu 2(1) ta' dak ir-Regolament. Skont l-Artikolu 3 tar-Regolament Proċedurali, l-għajjnuna li tkun notifikabbli ma għandhiex tiddahhal fis-seħh qabel ma l-Kummissjoni tkun hadet, jew titqies li tkun hadet, deċiżjoni li tawtorizza tali għajjnuna.
- (59) Id-deċiżjoni dwar l-għajjnuna għas-salvataġġ awtorizzat għajjnuna lil Blue Air fil-forma ta' garanzija mill-Istat, biex tikseb il-hlas lura tas-self għas-salvataġġ li kienet irċeviet. Din il-miżura kif stabbilita fl-abbozz tal-bażi ġuridika nnotifikat lill-Kummissjoni kienet kundizzjonali fuq il-komunikazzjoni ta' pjan ta' ristrutturar fi żmien sitt xhur, li għandu jiġi approvat mill-Kummissjoni. L-awtoritajiet Rumani kkomunikaw lill-Kummissjoni pjan ta' ristrutturar inizjali fi żmien sitt xhur mill-ewwel prelevament tas-self garantit (il-premessa (2)). L-estensjoni tad-durata tal-garanzija, approvata l-ewwel darba għal sitt xhur bħala għajjnuna għas-salvataġġ, tista' għalhekk tiġi awtorizzata temporanjament f'konformità mal-punt 55(d) tal-Linji Gwida R&R.
- (60) Madankollu, sal-lum u minkejja talbiet imtennija, ir-Rumanija ma pprezentatx pjan ta' ristrutturar fattibbli, koerenti u estensiv li l-Kummissjoni tista' tapprova f'konformità mal-punt 45 tal-Linji Gwida R&R. Il-garanzija mill-Istat, peress li nġatat u nżammet fis-seħh lil hinn mill-perjodu ta' għajjnuna għas-salvataġġ, għalhekk tammonta għal għajjnuna illegali.

6.3. Kompatibbiltà tal-għajjnuna u l-bażi ġuridika għall-valutazzjoni

- (61) Il-Kummissjoni jeħtiġilha tivvaluta jekk l-għajjnuna għar-ristrutturar tistax tinstab kompatibbli mas-suq intern. Huwa f'idejn l-Istat Membru li jinvoka raġunijiet possibbli ta' kompatibbiltà, u li juri li l-kundizzjonijiet għall-kompatibbiltà huma ssodisfati.

⁽¹⁴⁾ Is-Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-4 ta' Ġunju 2015, *Il-Kummissjoni vs MOL*, C-15/14 P, EU:C:2015:362, il-punt 60.

⁽¹⁵⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2015/1589 tat-13 ta' Lulju 2015 li jistabbilixxi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (ĠU L 248, 24.9.2015, p. 9, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj?locale=mt>).

- (62) L-Artikolu 107(3), il-punt (c), tat-TFUE jipprevedi li l-ghajnuna mill-Istat tista' tiġi awtorizzata meta tinghata biex tippromwovi l-iżvilupp ta' ċerti attivitajiet ekonomiċi u fejn din l-ghajnuna ma taffettwax b'mod negattiv il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa punt li jmur kontra l-interess komuni. Il-Linji Gwida R&R jipprovdu regoli u kundizzjonijiet għall-valutazzjoni tal-kompatibbiltà tal-ghajnuna għar-ristrutturar lil impriżi f'diffikultà skont l-Artikolu 107(3), il-punt (c), tat-TFUE.
- (63) Il-valutazzjoni tal-kompatibbiltà tal-ghajnuna għar-ristrutturar mas-suq intern trid tinvolvi l-eżaminazzjoni ta' jekk il-kundizzjonijiet tal-Linji Gwida R&R humiex issodisfati. Meta pprezentat il-pjan ta' ristrutturatur, ir-Rumanija sostniet li f'dan il-każ tali kundizzjonijiet ġew issodisfati. Madankollu, ir-Rumanija la invokat u lanqas ma tenniet tali raġunijiet ta' kompatibbiltà bi twegiba għad-deċiżjoni tal-ftuh. Il-Kummissjoni xorta wahda se tivvaluta l-kompatibbiltà fid-dawl tad-dubbi mqajma fid-deċiżjoni tal-ftuh.

6.3.1. Kontribuzzjoni għall-iżvilupp ta' attività jew żona ekonomika

- (64) F'ċerti sitwazzjonijiet, ir-ristrutturar ta' impriża f'diffikultà jista' jikkontribwixxi għall-iżvilupp ta' attivitajiet jew żoni ekonomiċi, anke lil hinn mill-istess attivitajiet imwettqa mill-benefiċjarju. Dan huwa l-każ meta fin-nuqqas ta' tali ghajnuna, il-falliment tal-benefiċjarju jwassal għal sitwazzjonijiet ta' falliment tas-suq jew ta' tbatija soċjali, u b'hekk jimpedixxi l-iżvilupp tal-attivitajiet ekonomiċi u/jew taż-żoni li jkunu affettwati minn tali sitwazzjonijiet. Il-punt 44 tal-Linji Gwida R&R jistabbilixxi lista mhux eżawrjenti ta' sitwazzjonijiet bħal dawn. Billi tippermetti lill-benefiċjarju jkompli bl-operazzjonijiet tiegħu, l-ghajnuna tipprevjeni tali falliment tas-suq jew tbatija soċjali u għalhekk, tikkontribwixxi għall-iżvilupp tal-attivitajiet jew taż-żoni li kienu jiġu affettwati mill-hruġ mis-suq tal-benefiċjarju. F'każ ta' ghajnuna għar-ristrutturar, dan huwa minnu biss meta l-ghajnuna tabilhaqq tippermetti lill-benefiċjarju jikkompeti fis-suq fuq il-merti tiegħu stess, li jista' jiġi żgurat biss jekk l-ghajnuna tkun akkumpanjata minn pian ta' ristrutturatur li jirrestawra l-vijabbiltà tal-benefiċjarju fuq terminu twil.

6.3.1.1. Ir-restawr tal-vijabbiltà fuq terminu twil

- (65) Skont il-punt 45 tal-Linji Gwida R&R, fil-każ ta' ghajnuna għar-ristrutturar, il-Kummissjoni se tirrikjedi li l-Istat Membru kkonċernat jippreżenta pian ta' ristrutturatur fattibbli, koerenti u estensiv biex jirrestawra l-vijabbiltà tal-benefiċjarju fuq terminu twil. Il-pjan ta' ristrutturatur irid jirrestawra l-vijabbiltà tal-benefiċjarju fuq terminu twil fi żmien raġonevoli u abbażi ta' previzjonijiet realistiki fir-rigward ta' kundizzjonijiet futuri operattivi li għandhom jeskludu kull ghajnuna ulterjuri mill-Istat li ma tkunx koperta mill-pjan ta' ristrutturatur. Skont il-punt 52 tal-Linji Gwida R&R, il-vijabbiltà fuq terminu twil tinkiseb meta impriża tkun tista' tipprovdi redditu adegwat previst fuq il-kapital wara li tkun kopriet il-kostijiet kollha tagħha inklużi d-deprezzament u l-imposti finanzjarji.
- (66) L-ewwel nett, ir-Rumanija ddikjarat li, dment li t-traffiku tal-ajru Ewropew ikun ġie rrestawrat, ir-riżultati u l-pożizzjoni finanzjarja ta' Blue Air kienu jitjiebu sas-saff tal-2022. Barra minn hekk, il-projezzjonijiet tal-flussi tal-flus ta' Blue Air huma bbażati fuq suppożizzjonijiet ottimisti dwar id-domanda, id-dhul u/jew il-kostijiet. It-Tabella 1 turi li r-Rumanija tistenna flussi ta' flus netti pożittivi minn operazzjonijiet ta' Blue Air li jaqbzū l-EUR 10 miljun għall-2023, u li jaqbzū l-EUR 19 miljun għall-2022. Madankollu, skont l-iżviluppi fil-harifa tal-2022, Blue Air ma setgħetx thallas il-kostijiet diretti mehtieġa għall-operat tat-titjiriet (eż. kwoti tas-CO₂, spejjeż tal-fjuwil) u thallas lura d-drittijiet fuq is-self għas-salvataġġ (ara l-premessi (20) u (32)).
- (67) It-tieni nett, kif stabbilit fil-premessa (25) u fit-Tabella 1, ir-Rumanija naqset milli tipprovdi sett ta' indikaturi ekonomiċi ewlenin għall-perjodu ta' ristrutturatur u d-data mitluba mill-Kummissjoni dwar il-profitabbiltà ta' Blue Air għad-durata tal-pjan ta' ristrutturatur. Semplici profiti ipotetiku li jidher fil-pjan ikkomunikat lill-Kummissjoni bl-ebda mod ma huwa indikazzjoni suffiċjenti tal-vijabbiltà fuq terminu twil. Il-pjan ta' ristrutturatur ma fihx projezzjonijiet speċifiċi dwar il-pożizzjoni tal-ekwità jew il-kapital użat jew ta' ingranagg li jippermettu kwalunkwe konkluzjoni dwar is-solvenza u dwar jekk il-pożizzjoni ta' ekwità ta' Blue Air hijiex se ssir pożittiva u solida. L-informazzjoni nieqsa rigward ir-redditu fuq l-ekwità u r-redditu fuq il-kapital użat meta mqabbel, pereżempju, mal-kost tal-kapital u ma' linji tal-ajru komparabbli, tagħmilha impossibbli li jiġi vvalutat jekk Blue Air eventwalment tkunx vijabbli fi tmiem il-perjodu ta' ristrutturatur.

- (68) It-tielet, ir-Rumanija ma pprezentat l-ebda analiżi tas-sensittività, li tistabbilixxi kif il-projezzjonijiet tax-xenarju bażi jevolvu f'xenarju aktar pessimist. Xenarju bħal dan għandu jkun mehtieg juri kif l-indikaturi finanzjarji jvarjaw, filwaqt li xorta jiġġenera biżżejjed qligħ biex ikopri l-kostijiet operattivi u jiżgura l-pożizzjoni ta' Blue Air fis-suq mingħajr aktar għajjuna mill-Istat fi tmien il-perjodu (ara l-premessa (25)).
- (69) Id-dubbi serji li l-Kummissjoni kellha dwar jekk il-pjan ta' ristrutturar kienx konformi mal-kriterji stabbiliti fil-Linji Gwida R&R u kienx iwassal għar-restawr tal-vijabbiltà ta' Blue Air ma tnehhewx u huma kkorroborati aktar min-nuqqas ta' kapaċità ta' Blue Air li żżomm l-operazzjonijiet. Il-pjan ta' ristrutturar ma ġiex aġġornat wara l-waqfien tal-operazzjonijiet jew l-adozzjoni tad-deċiżjoni tal-ftuh.

6.3.1.2. Żvilupp ta' ċerti attivitajiet jew oqsma ekonomiċi

- (70) Kif stabbilit fil-premessa (30), Blue Air ipprovdiet, b'mod partikolari, servizzi ta' trasport bl-ajru bi prezz baxx liċ-ċittadini Rumeni li jgħixu barra mill-pajjiż. Hija holqot konnessjoni bejn ir-reġjuni Rumeni fil-pajjiż u destinazzjonijiet Ewropej oħra u b'hekk ikkontribwiet għall-iżgurar tal-konnettività f'pajjiż fejn in-networks tat-toroq u tal-ferrovija ftit li xejn żviluppatti ma jikkostitwixxux alternattiva vijabbli għat-trasport bl-ajru.
- (71) Li kieku Blue Air kellha tiegħi topera b'mod definittiv, ir-Rumanija sostniet li jista' jkun hemm riskju li ebda kompetitur ma jintervjeni biex joffri t-titjiriet, fuq xi rotot fejn Blue Air kienet l-uniku operatur, jew li l-prezzijiet jiżdiedu fuq rotot li kienu operati b'kompetitur wiehied biss. Dan jista' jwassal għal tnaqqis fl-attività f'dan is-segment tas-settur tat-trasport bl-ajru. Ir-Rumanija ressqet ukoll benefiċċji usa' oħra għall-ekonomija Rumena li gabet magħha Blue Air (il-premessi (30) sa (31)).
- (72) Madankollu, Blue Air bhalissa qed tesperjenza diffikultajiet finanzjarji serji, li wasslu għas-sospensjoni tal-liċenzja tal-operat tagħha u għall-waqfien tal-flotta tagħha minn Novembru 2022. B'riżultat ta' dan, linji tal-ajru oħra ssostitwixxew, tal-inqas parzjalment, l-allegati servizzi mhux replikabbli pprovduti minn Blue Air (il-premessi (32) u (38)), mingħajr ma din is-sostituzzjoni parzjali giet irrifjutata mir-Rumanija.
- (73) Skont il-punti 23 u 43 tal-Linji Gwida R&R, imprima f'diffikultà tista' biss titqies xierqa biex tikkontribwixxi għall-iżvilupp ta' attività jew zona ekonomika jekk twettaq pjan ta' ristrutturar estensiv li jkun kapaċi jiżgura l-vijabbiltà tagħha fuq terminu twil (il-punti 27, 45 u 52 tal-Linji Gwida R&R). Il-Kummissjoni kellha dubbi serji dwar jekk il-pjan ta' ristrutturar ikkomunikat mir-Rumanija kienx adattat biex jirrestawra l-vijabbiltà ta' Blue Air fuq terminu twil (il-premessi (66) sa (69)) sabiex is-servizzi tat-trasport bl-ajru li tipprovdni jkomplu jiġu pprovduti matul il-perjodu ta' ristrutturar u minn hemm 'il quddiem fuq bażi dejjiema. Dawn id-dubbi ma tnehhewx.
- (74) Peress li l-vijabbiltà ta' Blue Air fuq terminu twil sal-lum mhijiex żgurata, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-pjan ta' ristrutturar ma jurix li l-benefiċjarju jkun jista' jikkompeti fis-suq fuq il-merti tiegħu stess fi tmien il-perjodu ta' ristrutturar, u għalhekk li l-hruġ mis-suq tiegħu jiġi rrimedjat minn dak ir-ristrutturar, li jikkontribwixxi għall-iżvilupp ta' attività ekonomika.
- (75) Barra minn hekk, peress li Blue Air waqqfet temporanjament l-operazzjonijiet tat-trasport bl-ajru u s-servizzi li tipprovdni gew akkwistati jew replikati mill-inqas parzjalment minn linji tal-ajru oħra fuq rotot li qabel kienu moqdija minn Blue Air, il-Kummissjoni tikkonkludi li r-Rumanija ma wrietx li l-hruġ definittiv ta' Blue Air mis-suq, fid-dawl tar-replikazzjoni tas-servizz tagħha li diġà sehhet, johloq tbatija soċjali jew falliment tas-suq, b'mod partikolari f'termini ta' konnettività bl-ajru tar-Rumanija.

6.3.2. *Il-miżura ta' għajnuna ma tridx taffettwa b'mod mhux xieraq il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa grad li jmur kontra l-interess komuni*

6.3.2.1. Proporzjonalità u kontribuzzjoni proprja

- (76) Skont il-punt 62 tal-Linji Gwida R&R, sabiex tiġi żgurata l-proporzjonalità tal-għajnuna għar-ristrutturar, hija mehtieġa kontribuzzjoni sinifikanti għall-kostijiet tar-ristrutturar mir-riżorsi proprji tal-benefiċjarju tal-għajnuna, l-azzjonisti jew il-kredituri tiegħu jew il-grupp kummerċjali li jappartjeni għalih, jew minn investituri ġodda. Tali kontribuzzjoni proprja normalment għandha tkun komparabbli mal-għajnuna mogħtija f'termini ta' effetti fuq il-pożizzjoni ta' solvenza jew ta' likwidità tal-benefiċjarju.
- (77) Filwaqt li l-pjan ta' ristrutturar huwa bbażat fuq il-finanzjament tas-suq għal aktar minn 50 % tal-kostijiet tar-ristrutturar ta' Blue Air (il-premessa (20)), li jidher li huwa konformi mal-punt 64 tal-Linji Gwida R&R, din il-kontribuzzjoni trid, skont il-punt 63 tal-Linji Gwida R&R, tkun reali, jiġifieri attwali, bl-esklużjoni tal-profitti futuri mistennija bħall-fluss tal-flus.
- (78) Kif iddikjarat fil-premessi (22)(a) u (b), applikazzjoni għar-ristrutturar tad-dejn fuq il-pretensjonijiet tal-kredituri Rumeni u Taljani li jammontaw għal EUR 63,36 miljun fil-forma ta' thassir tad-dejn u konverżjoni tad-dejn f'ekwità għet approvata mill-qradi kompetenti. Madankollu, ir-Rumanija ma pprovdietx prova ta' impenji definittivi u vinkolanti mill-kredituri fuq termini hielsa mill-għajnuna jew tas-suq, u għalhekk il-Kummissjoni ma għandha l-ebda element biex tikkonkludi li dan il-finanzjament partikolari jikkostitwixxi kontribuzzjoni proprja reali u attwali.
- (79) Ir-Rumanija pprezentat ukoll il-bejgħ ta' inġenji tal-ajru bħala sors ieħor ta' kontribuzzjoni proprja, (ara l-premessa (21)(b)). Madankollu, ir-Rumanija rrikonoxxiet li ċ-ċessjoni ta' dawn l-assi kellha titlesta f'Ottubru 2023. Ir-Rumanija stmat li d-dhul ipotetiku mill-bejgħ jammonta għal EUR 5,89 miljun. Il-Kummissjoni ma rċeviet l-ebda evidenza li dan il-bejgħ fil-fatt sehh. Minn dan isegwi li r-rikavat mistenni mill-bejgħ tal-inġenji tal-ajru mhuwiex effettiv jew reali. Fi kwalunkwe każ, tali rikavati, anki jekk jiġu aċċettati, jammontaw biss għal ftit aktar minn 3,5 % tal-kontribuzzjoni proprja totali (ara l-premessa (20)).
- (80) Barra minn hekk, skont l-informazzjoni pprezentata mir-Rumanija, kellu jiġi stabbilit proġett ma' investitur potenzjali li jipprovdi sa EUR 54,47 miljun ta' finanzjament estern (ara l-premessa (21) (c)). Madankollu, ir-Rumanija ma pprovdietx evidenza minn investituri li kienu lesti li jappoġġaw din il-kontribuzzjoni potenzjali ta' finanzjament ġdid għall-pjan ta' ristrutturar. Barra minn hekk, ma hemm l-ebda assigurazzjoni li n-negozjati biex jiġi attirat il-finanzjament tas-suq se jimmaterjalizzaw, minhabba n-nuqqas ta' impenji vinkolanti minn investituri identifikati u l-ħruġ ta' azzjonisti preċedenti minn Blue Air skont il-premessa (20).
- (81) Bl-istess mod, fl-2022 ir-Rumanija inkludiet EUR 30,02 miljun friżorsi ġġenerati internament bħala sors ta' kontribuzzjoni proprja (ara l-premessa (21)(d)). Madankollu, ir-Rumanija ma pprezentat l-ebda evidenza li tikkonferma li dawn ir-riżultati netti ppjanati fil-fatt inkisbu u għaliex il-profitti ipotetiċi għandhom jitqiesu bħala sors reali tal-kontribuzzjoni proprja skont il-punt 63 tal-Linji Gwida R&R, li jeskludi l-profitti mistennija bħall-fluss tal-flus.
- (82) Għalhekk, il-Kummissjoni tikkonkludi li s-sorsi ta' finanzjament identifikati mir-Rumanija (filwaqt li kienu mistennija jimmaterjalizzaw qabel id-data ta' din id-deċiżjoni) huma fil-biċċa l-kbira ipotetiċi u ma jikkostitwixxux kontribuzzjoni proprja sinifikanti, reali u attwali għall-kostijiet tar-ristrutturar. Il-finanzjament tal-pjan ta' ristrutturar ma jikkorrispondix mar-rekwiżiti tal-Linji Gwida R&R fir-rigward tal-kontribuzzjoni proprja li tkun suffiċjenti fl-ammont u reali fin-natura li tiżgura l-proporzjonalità tal-għajnuna.

6.3.2.2. Miżuri li jllimitaw id-distorsjonijiet tal-kompetizzjoni

- (83) Skont il-punt 76 u s-segwitu tal-Linji Gwida R&R, meta tingħata l-għajnuna għar-ristrutturar, iridu jittiehdu miżuri biex jllimitaw id-distorsjonijiet tal-kompetizzjoni, sabiex l-effetti negattivi fuq il-kundizzjonijiet tal-kummerċ jiġu minimizzati kemm jista' jkun u l-effetti pożittivi jegħlbu kwalunkwe effett negattiv. B'mod partikolari, il-miżuri li jllimitaw id-distorsjoni tal-kompetizzjoni normalment għandhom jiehdu l-forma ta' miżuri strutturali, jiġifieri diżinvestimenti ċari ta' attivitajiet li ma jagħmlux telf li xorta wahda jkollhom jiġu abbandunati biex tiġi ppreservata l-vijabbiltà.

- (84) Fid-deċiżjoni tal-ftuħ, il-Kummissjoni ddubitat jekk kwalunkwe waħda mill-miżuri proposti deskritti fid-dettall fil-premessi (28) u (29) tikkostitwixxi miżuri ta' kompetizzjoni strutturali jew validi.
- (85) Ir-Rumanija ma pprezentat l-ebda informazzjoni li tista' tneħhi d-dubbi tal-Kummissjoni. B'mod partikolari, ir-Rumanija ma wrietx li l-forniment lil partijiet terzi ta' servizzi ta' tiswija u manutenzjoni minn entità jew sussidjarja ta' Blue Air li kienet tipprovdi tali servizzi internament biss lil kumpaniji jew entitajiet taht l-istess kontroll bħal Blue Air mhuwix sempliċi għażla kummerċjali li żżid id-dhul tagħha. Ir-Rumanija naqset milli turi li s-servizzi ta' tiswija u manutenzjoni inkwistjoni huma tant uniċi li l-provvista tagħhom fis-suq tikkumpensa jew ittaffi d-distorsjoni tal-kompetizzjoni.
- (86) Ir-Rumanija naqset ukoll milli tipprovdi evidenza li r-rotot li ġew proposti biex jingħalqu kienu profittabbli jew li l-ghelug tal-bażijiet tal-ajruporti ma kienx meħtieġ biex jiġu ffrankati l-kostijiet fi kwalunkwe każ u biex tiġi lliberata riżorsa importanti jew rari li kapaċi tattira kompetituri interessati. Barra minn hekk, il-pjan tar-Rumanija ma jinkludi l-ebda diżinvestiment f'attivitajiet profittabbli jew assi ta' Blue Air, bħal negozji awtonomi, u/jew rilaxxi ta' slots f'ajruporti kongestjonati.
- (87) Fl-aħħar nett, il-pjan ta' ristrutturar kif ikkomunikat lill-Kummissjoni jipprevedi żieda fil-flotta tal-inġenji tal-ajru ta' Blue Air u l-preżenza fis-suq imkejla f'postijiet disponibbli għal kull kilometru meta mqabbel mal-perjodu immedjatament qabel ma tfassal u beda jiġi implimentat il-pjan ta' ristrutturar (il-premessa (23)). B'kuntrast, il-punti 78 u 79 tal-Linji Gwida R&R jindikaw miżuri li jnaqqsu l-preżenza fis-suq u/jew il-kapaċità tal-benefiċjarju, speċjalment fi swieq b'kapaċità eċċessiva sinifikanti.

6.3.3. *L-ibbilanċjar tal-effetti pożittivi tal-ghajnuna mal-effett negattiv fuq is-suq intern*

- (88) Miżura ta' ghajnuna mill-Istat imfassla bir-reqqa għandha tiżgura li l-bilanċ globali tal-effetti jevita li jaffettwa hażin il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa punt li jmur kontra l-interess komuni u jkun pożittiv. Il-Linji Gwida R&R jistabbilixxu l-kriterji li skonthom il-Kummissjoni tivvaluta l-kompatibbiltà tal-ghajnuna għar-ristrutturar ta' impriza f'diffikultà mas-suq intern, filwaqt li jiżguraw li l-iżvilupp tal-attività ekonomika inkwistjoni ma jaffettwax b'mod negattiv il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa punt li jmur kontra l-interess komuni.
- (89) Fid-dawl tas-sejbiet tal-valutazzjoni ta' hawn fuq (f'din it-taqsimha 6), il-Kummissjoni tikkonkludi li, minn naha, ma ntweriex li l-ghajnuna għar-ristrutturar, b'mod partikolari wara l-waqfien tal-attivitajiet tat-trasport bl-ajru ta' Blue Air, tikkontribwixxi għall-iżvilupp tal-attività ekonomika jew il-konnettività bl-ajru tar-Rumanija. Min-naha l-oħra, l-ghajnuna għar-ristrutturar ma tikkonformax mar-rekwiżiti prinċipali tal-Linji Gwida R&R li jfittxu li jiżguraw li d-distorsjoni tal-kompetizzjoni ġġenerata mill-ghajnuna tkun limitata kif xieraq. Għalhekk, l-ghajnuna għar-ristrutturar trid titqies li taffettwa b'mod negattiv il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa punt li jmur kontra l-interess komuni, u għalhekk mhijiex kompatibbli mas-suq intern skont l-Artikolu 107(3), il-punt (c), tat-TFUE.

7. **IRKUPRU**

- (90) Skont it-TFUE u l-ġurisprudenza stabbilita tal-Qrati tal-Unjoni, il-Kummissjoni hija kompetenti biex tiddeċiedi li l-Istat Membru kkonċernat għandu jibdel jew jabolixxi l-ghajnuna meta tkun sabet li din tkun inkompatibbli mas-suq intern.⁽¹⁶⁾ Il-Qrati tal-Unjoni sostnew ukoll b'mod konsistenti li l-obbligu ta' Stat Membru li jabolixxi l-ghajnuna li l-Kummissjoni tqis inkompatibbli mas-suq intern huwa mfassal biex jistabbilixxi mill-ġdid is-sitwazzjoni kif kienet qabel.⁽¹⁷⁾
- (91) F'dan il-kuntest, il-Qrati tal-Unjoni stabbilixxew li dan l-oġettiv jintlaħaq ladarba l-benefiċjarju jkun hallas lura l-ammonti mogħtija permezz ta' ghajnuna illegali, u b'hekk jirrinunzja l-vantaġġ li huwa kien igawdi fuq il-kompetituri tiegħu fis-suq intern, u titregġa' lura s-sitwazzjoni li kien hemm qabel thallset l-ghajnuna.⁽¹⁸⁾

⁽¹⁶⁾ Is-Sentenza tat-12 ta' Lulju 1973, Il-Kummissjoni vs Il-Ġermanja, C-70/72, EU:C:1973:87, il-punt 13.

⁽¹⁷⁾ Is-Sentenza tal-21 ta' Marzu 1990, il-Belġju vs Kummissjoni, C-142/87, EU:C:1990:125, il-punt 66.

⁽¹⁸⁾ Is-Sentenza tas-17 ta' Ġunju 1999, il-Belġju vs il-Kummissjoni, C-75/97, EU:C:1999:311, il-punti 64 u 65.

- (92) F'konformità mal-ġurisprudenza, l-Artikolu 16(1) tar-Regolament Proċedurali jiddikjara li "fejn jittiehdu deċiżjonijiet negattivi f'każijiet ta' għajjnuna illegali, il-Kummissjoni għandha tiddeċiedi li l-Istat Membru kkonċernat għandu jiehu l-miżuri kollha meħtieġa biex jirkupra l-għajjnuna mill-benefiċjarju."
- (93) Għalhekk, minhabba li l-għajjnuna għar-ristrutturar għal ammont ta' EUR 33,84 miljun (RON 168,4 miljun) giet implimentata mit-22 ta' April 2021 (ara l-premessa (2)) bi ksur tal-Artikolu 108(3) tat-TFUE, u għandha titqies bħala għajjnuna illegali u inkompatibbli, din għandha tiġi rkuprata sabiex tiġi stabbilita mill-ġdid is-sitwazzjoni li kienet teżisti fis-suq intern qabel l-ġhota tagħha. L-irkupru għandu jkopri ż-żmien mid-data ta' meta l-għajjnuna giet estiża fin-nuqqas ta' pjan ta' ristrutturar validu sal-irkupru effettiv. L-ammont li għandu jiġi rkuprat għandu jinkludi l-imghax mid-data ta' meta l-garanzija mill-Istat saret illegali fit-22 ta' April 2021, wara li jkun skada l-perjodu tal-għajjnuna għas-salvataġġ, approvata għal sitt xhur, fin-nuqqas ta' pjan ta' ristrutturar validu, sal-irkupru effettiv. Il-Kummissjoni tinnotta li l-fatt li l-garanzija mill-Istat setgħet intemmet meta l-Istat hallas lura s-self għas-salvataġġ fuq talba tas-sellief bl-ebda mod ma elimina l-vantaġġ li rriżulta, għall-benefiċjarju, minn dik il-garanzija. Għall-kuntrarju, dak il-vantaġġ fil-fatt intuża kemm jista' jkun, u għadu għand il-benefiċjarju sakemm il-prestensjoni sussegwenti tal-Istat fil-konfront ta' Blue Air ma tithallasx lura bl-interessi.

8. KONKLUŻJONI

- (94) Il-Kummissjoni ssib li r-Rumanija implimentat l-għajjnuna għar-ristrutturar lil Blue Air b'mod illegali li kienet tikkonsisti fil-kontinwazzjoni tal-garanzija mill-Istat lil hinn minn sitt xhur u s-sostituzzjoni tal-kreditur preċedenti bi ksur tal-Artikolu 108(3) tat-TFUE. Ir-Rumanija għandha tirkupra dik l-għajjnuna bl-imghax. Madankollu, l-infurzar tal-kollateral li jiggarantixxi l-garanzija mill-Istat u t-trasferiment lill-Istat ta' 75 % tal-ishma ta' Blue Air ma jammontax għal għajjnuna mill-Istat.

ADOTTAT DIN ID-DEĊIŻJONI:

Artikolu 1

It-trasferiment ta' 75 % tal-ishma ta' Blue Air Aviation SA lir-Rumanija ma jikkostitwixxi għajjnuna mill-Istat skont it-tifsira tal-Artikolu 107(1) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea.

Artikolu 2

L-għajjnuna ad hoc mill-Istat li tikkonsisti mill-garanzija mill-Istat li tammonta għal RON 163,8 miljun (EUR 33,84 miljun) miżmuma illegalment favur Blue Air Aviation SA mir-Rumanija bi ksur tal-Artikolu 108(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea hija inkompatibbli mas-suq intern.

Artikolu 3

- (1) Ir-Rumanija għandha tirkupra l-għajjnuna inkompatibbli msemmija fl-Artikolu 2 mingħand il-benefiċjarju.
- (2) Is-somom li għandhom jiġu rkuprati għandhom jinkludu l-imghax mid-data li fiha l-għajjnuna saret illegali fit-22 ta' April 2021 sal-irkupru effettiv tagħhom.
- (3) L-imghax għandu jiġi kkalkulat fuq bażi komposta skont il-Kapitolu V tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 ⁽¹⁹⁾ u r-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 271/2008 ⁽²⁰⁾ li jemenda r-Regolament (KE) Nru 794/2004.

⁽¹⁹⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 tal-21 ta' April 2004 li jimplimenta r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 li jippreskrivi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 93 tat-Trattat tal-KE (ĠU L 140, 30.4.2004, p. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj?locale=mt>)

⁽²⁰⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 271/2008 tat-30 ta' Jannar 2008 li jemenda ir-Regolament (KE) Nru 794/2004 li jimplimenta r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 li jippreskrivi regoli dettaljati għall-applikazzjoni ta' l-Artikolu 93 tat-Trattat tal-KE (ĠU L 82, 25.3.2008, p. 1).

(4) Ir-Rumanija għandha tikkancella l-pagamenti pendenti kollha tal-ghajnuna msemija fl-Artikolu 2 b'effett mid-data tan-notifika ta' din id-Deciżjoni.

Artikolu 4

(1) L-irkupru tal-ghajnuna msemija fl-Artikolu 2 għandu jkun immedjat u effettiv.

(2) Ir-Rumanija għandha tiżgura li din id-Deciżjoni tiġi implimentata fi żmien erba' xhur mid-data tan-notifika ta' din id-Deciżjoni.

Artikolu 5

(1) Fi żmien xahrejn wara n-notifika ta' din id-Deciżjoni, ir-Rumanija għandha tippreżenta l-informazzjoni li ġejja:

- (a) l-ammont totali (kapital u imghax ta' rkupru) li għandu jiġi rkuprat mill-benefiċjarju;
- (b) deskrizzjoni dettaljata tal-miżuri li diġà ttiehdu u daww ippjanati għall-konformità ma' din id-Deciżjoni; u
- (c) dokumenti li juru li l-benefiċjarju ġie ordnat iħallas lura l-ghajnuna.

(2) Ir-Rumanija għandha żżomm lill-Kummissjoni infurmata dwar il-progress tal-miżuri nazzjonali li ttiehdu għall-implimentazzjoni ta' din id-Deciżjoni sakemm jitlesta l-irkupru tal-ghajnuna msemmi fl-Artikolu 2. Hija għandha tissottometti minnufih, fuq sempliċi talba tal-Kummissjoni, informazzjoni dwar il-miżuri li diġà ttiehdu u daww ippjanati għall-konformità ma' din id-Deciżjoni. Hija għandha ttipprovdi wkoll informazzjoni dettaljata dwar l-ammonti ta' ghajnuna u l-imghax ta' rkupru diġà rkuprat minghand il-benefiċjarju.

Artikolu 6

Din id-Deciżjoni hija indirizzata lir-Repubblika tar-Rumanija.

Il-Kummissjoni tista' tippubblika l-ammonti ta' ghajnuna u ta' mghaxijiet tal-irkupru fl-applikazzjoni ta' din id-Deciżjoni, mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 30 tar-Regolament tal-Kunsill (UE) 2015/1589.

Magħmul fi Brussell, is-16 ta' Frar 2024.

Għall-Kummissjoni
Margrethe VESTAGER
Vici President Eżekuttiv